

V. 1. 3; see नरनारायण under नर also. -3 N. of the second month (reckoning from मार्गशीर्ष). -गी 1 An epithet of Lakṣmī the goddess of wealth. -2 An epithet of Durgā. -3 An epithet of Gaṅgā and Gaṇḍakī. -4 N. of a plant (Mar. शतावरी). -Comp. -अस्त्रम् N. of a missile. -उपनिषद् N. of an Upaniṣad. -प्रियः 1 N. of Śiva. -2 yellow sandal-wood. -बलिः an oblation given to five deities including नारायण in performing the funeral rites of a person dying a sinful death.

नारिक a. (-की f.) 1 Watery, aqueous. -2 Spiritual.

नारिकेरः, -लः The cocoa-nut; नारिकेलसमाकारा दृश्यन्ते हि सुहृज्जनाः H. 1. 90. [The word is also written नारिकेलि-ली, नारिकेर-ल, नारीकेलि-ली, नाडि (डी) केर, नालिकेर (Bhāg. 8. 2. 11), नालिकेलि-ली.] -ली Fermented liquor made from the water of the cocoa-nut.

नारी [नू-नर-वा जातौ ङीष् नि०] 1 A woman; अर्थतः पुरुषो नारी या नारी सार्थतः पुमान् Mk. 3. 27. -2 Any female or feminine object. -3 Sacrifice. -Comp. -इष्टा Arabian Jasmin (Mar. मोगरा). -तरङ्गाकः 1 a paramour. -2 a libertine. -दूषणम् a woman's vice: (they are:—पानं दुर्जनसंसर्गः पत्या च विरहोऽटनम् । स्वप्नोऽन्यग्रहवासश्च नारीणां दूषणानि षट् Ms. 9. 13). -नाय a. having a woman for possessor or owner; क्वचिदपि गृहं नारीनाथं निरीक्ष्य विवर्जितम् Mk. 4. 3. -परायण a. devoted to women. -पुरम् women's apartment in house, gynaeceum. -प्रसंगः lechery, libertinism. -रत्नम् a jewel of a woman, an excellent woman.

नारीकम् (in Sāṅkhya) One of the 9 kinds of तुष्टि.

नार्पत्य a. Kingly, relating to royalty.

नार्पयति [न + अर्पयति] To surrender to the king (i. e. property); N. 5. 89.

नार्मद a. 1 Belonging to the river Narmadā. -2 A class of Brāhmaṇas.

नार्यङ्गाः The orange tree.

नाल a. [नलस्येदं अण्] Consisting or made of reeds; नालं वनं यूथपतिर्यथोन्मदः. -लम् 1 A hollow stalk, especially the stalk of the lotus; विकचकमलैः दीर्घवैडूर्यनालैः Me. 78; R. 6. 13; Ku. 7. 89; (-m. also in this sense). -2 Any tubular vessel of the body. -3 Yellow orpiment. -4 A handle. -5 The neck; L. D. B. -लः A canal, drain. (-लम्, -लः) The navel-string. -Comp. -अस्त्रम् any tubular weapon as gun, cannon &c.

नालम्बी The lute of Śiva.

नाला A hollow stalk, especially that of the lotus; नालं मृणालप्रभुजो भजामः N. -Comp. -यन्त्रम् a cannon, a gun; चयाद्दमस्तकन्यस्तनालायन्त्रसुदुर्गमे Śiva B. 9. 51.

नालिः, -ली f. [नल-णिच् इच् वा ङीप्] 1 Any tubular vessel of the body. -2 A hollow stalk, especially that of the lotus. -3 A period of 24 minutes (घटिका). -4 An

instrument for boring an elephant's ear. -5 A canal, drain. -6 A lotus flower. -7 A piece of metal on which the hours are struck (घटी). -Comp. -जङ्घः a crow, raven. -व्रणः Fistula, sinus.

नालिकः [नलमेव नालमस्त्यस्य ठच्] A buffalo. -का 1 The stalk of a lotus. -2 A tube. -3 An instrument for boring an elephant's ear. -4 A period of 24 minutes; विषण्णालिकमुभयतो रात्रं यामतूर्यम् Kau. A. (नागरिकप्रणिधिः) or of 1½ hours; नालिकाभिरहरष्टधा रात्रिं च विभजेत् Kau. A. 1. 19. -कम् A lotus-flower. -2 A kind of wind-instrument, a flute. -3 Myrrh.

नालिकेर, नालिकेलि, -ली See नारिकेर &c.

नालिनी A mystic name of one nostril; Bhāg.

नालीकः [नाल्यां कायति कै-क Tv.] 1 An arrow; N. 2. 28; नालीका लघवो बाणा नलयन्त्रेण नोदिताः Dhanur. 74; ततो नालीकनाराचेस्तीक्ष्णाग्रैश्च विकीर्णभिः Rām. 3. 25. 25; Śi. 19. 61. -2 A dart, javelin; कर्णिनालीकसायकैर्निहत्य Mb. 6. 95. 31. -3 A lotus. -4 The fibrous stalk of a lotus; नालीकाक्षस्य नाभीसरसि वसतु नश्चित्तहंसश्चिराय Viṣṇupāda Stotra 23. -5 A water-pot (कमण्डलु) made of the cocoanut. -कम् An assemblage of lotus-flowers.

नालीकिनी 1 A multitude or assemblage of lotus-flowers. -2 A lotus-pond.

नालन्दः A village of great historical importance, near राजगृह, a place of Buddh. monastery.

नालीपः = कदम्बक q. v.

नाव See नौ.

नाविकः [नावा तरति-ठच्] 1 The helmsman of a vessel, a pilot; अख्यातिरिति ते कृष्ण ममा नौर्वाधिके त्वयि नाविकपुरुषे न विश्वासः Mb. -2 A navigator, sailor. -3 A passenger on board a ship. -Comp. -नायकः, -पतिः The captain of a vessel.

नाविन m. A boatman.

नाव्य a. [नावा तार्यं नौ-यत्] 1 Accessible by a boat or ship, navigable (as a river &c.); नाव्याः सुप्रतरा नदीः R. 4. 31; नाव्यं पयः केचिदतारिपुर्जुनैः Śi. 12. 76. -2 Praise-worthy. -व्यम् Newness, novelty. -व्या Ved. A navigable river.

नावनम् A sternutatory.

नावनीत (-ती f.) 1 Coming from butter. -2 Mild; soft, gentle; नावनीतं हि हृदयं विप्राणां शाम्य भार्गव Mb. 5. 185. 29. -n. Ghee recently prepared out of butter; नावनीतेन भुङ्क्ते इत्यचिरनिर्दग्धेनेति गम्यते । ŚB. on MS. 1. 4. 12.

नावमिक a. (-की f.) Ninth; ततश्च द्वादशे मासे चैत्रे नावमिके त्रियो Rām. 1. 18. 8.

नाशः [नश्-भावे घञ्] 1 Disappearance; गता नाशं तारा उपकृतमसाधाविष जने Mk. 5. 25. -2 Frustration, destruct-